

Memo

Datum

11 maart 2020

Van

Ties Buimer

Aan

College gemeente Heerde

Onderwerp

Stand van zaken huishoudelijke ondersteuning gemeente Heerde

Inleiding:

De gemeente Heerde heeft volgens de Wet maatschappelijke ondersteuning, via de door de raad vastgestelde verordening en de door het college vastgestelde nadere regels, invulling gegeven aan ondersteuningsmogelijkheden via huishoudelijke hulp.

Sinds 2015 biedt de gemeente voor deze doelgroep een algemene voorziening schoon en leefbaar huis (AVSLH). Een laagdrempelige voorziening waarbij het resultaat een schoon en leefbaar huis centraal staat. Voor diegene waarbij de algemene voorziening niet toereikend is heeft de gemeente Heerde regionaal een maatwerkvoorziening voor huishoudelijke ondersteuning ingekocht. Indien blijkt dat de algemene voorziening niet toereikend is, wordt samen met de inwoner bepaald wat er aan ondersteuning in de huishoudelijke werkzaamheden noodzakelijk is.

Tot en met 2019 betaalden deelnemers aan de algemene voorziening een eigen bijdrage per uur ongeacht de hoogte van het inkomen (de eigen bijdrage werd jaarlijks bepaald bij besluit van de raad). Voor deelnemers met een laag inkomen was er een compensatieregeling. Vanaf 2020 valt de algemene voorziening schoon en leefbaar huis onder het abonnementstarief en vervalt de lokaal vastgestelde eigen bijdrage regeling.

Indien gebruik wordt gemaakt van de maatwerkvoorziening dan betaalde men tot en met 2018 een inkomensafhankelijke eigen bijdrage (landelijk bepaald). Vanaf 2019 is landelijk het abonnementstarief (landelijk bepaald, niet inkomensafhankelijk) ingevoerd voor alle maatwerkvoorzieningen.

Abonnementstarief en verandering in cao

Vanaf 1 januari 2020 hebben er veranderingen plaatsgevonden die invloed hebben op de kosten voor de gemeente met betrekking tot de algemene voorziening schoon en leefbaar huis:

1. Het abonnementstarief is ingevoerd, stijging uitgaven voor gemeente

Klanten betalen nu 19 euro per maand, ongeacht inkomen en het aantal algemene voorzieningen waar ze gebruik van maken. In de afgelopen jaren betaalden klanten een eigen bijdrage van € 6,50 per uur voor de algemene voorziening schoon en leefbaar huis. De gemeente heeft vanuit het rijk een niet toereikende bijdrage gekregen en moet het verschil in eigen bijdrage zelf bekostigen.

Een inschatting van de inkomsten per uur voor de gemeente is lastig in te schatten omdat mensen meerdere voorzieningen kunnen ontvangen voor hetzelfde abonnementstarief.

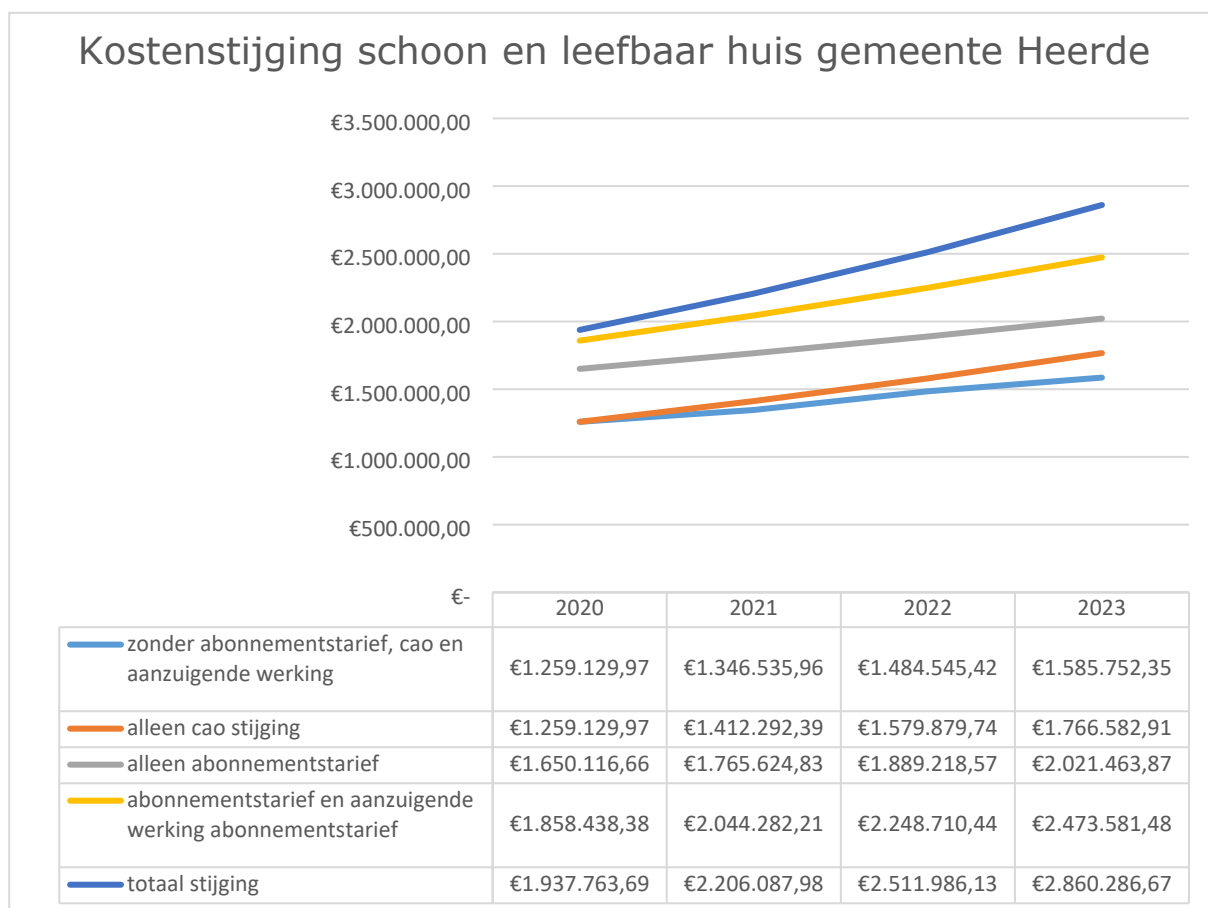
2. Stijging klanten als gevolg van invoering abonnementstarief

Naast de verminderde inkomsten heeft de invoering van het abonnementstarief ook een aanzuigende werking op het aantal klanten wat gebruik zal maken van de AVSLH. Uit omliggende gemeentes is gebleken dat het aantal klanten oploopt met 15-20% in het eerste jaar (naast de jaarlijkse stijging die normaal gesproken rond de 5 tot 6 % ligt in verband met de vergrijzing).

3. Hogere stijging cao's

De uurtarieven van de uitvoerders van de AVSLH stijgen jaarlijks als gevolg van een stijging in de cao's. Via een Algemene maatregel van Bestuur is bepaald dat de gemeente een reële prijs (uurtarief) moeten hanteren voor huishoudelijke hulp en dat dit via een door VWS erkende cao geleverd moet worden. In 2018 is de cao VVT (Verpleging Verzorging Thuiszorg) structureel aangepast via de cao onderhandelingen. Dit resulteert in een stijging van het uurtarief van 3 tot 4 euro per uur. De gemeenten worden hiervoor niet gecompenseerd, ze zijn gevraagd dit uit het accres te bekostigen.

Deze veranderingen samen zorgen voor een stijging in de kosten van de AVSLH in 2020 met circa € 600.000,00 en daarna per jaar met ongeveer € 250.000,00 per jaar.

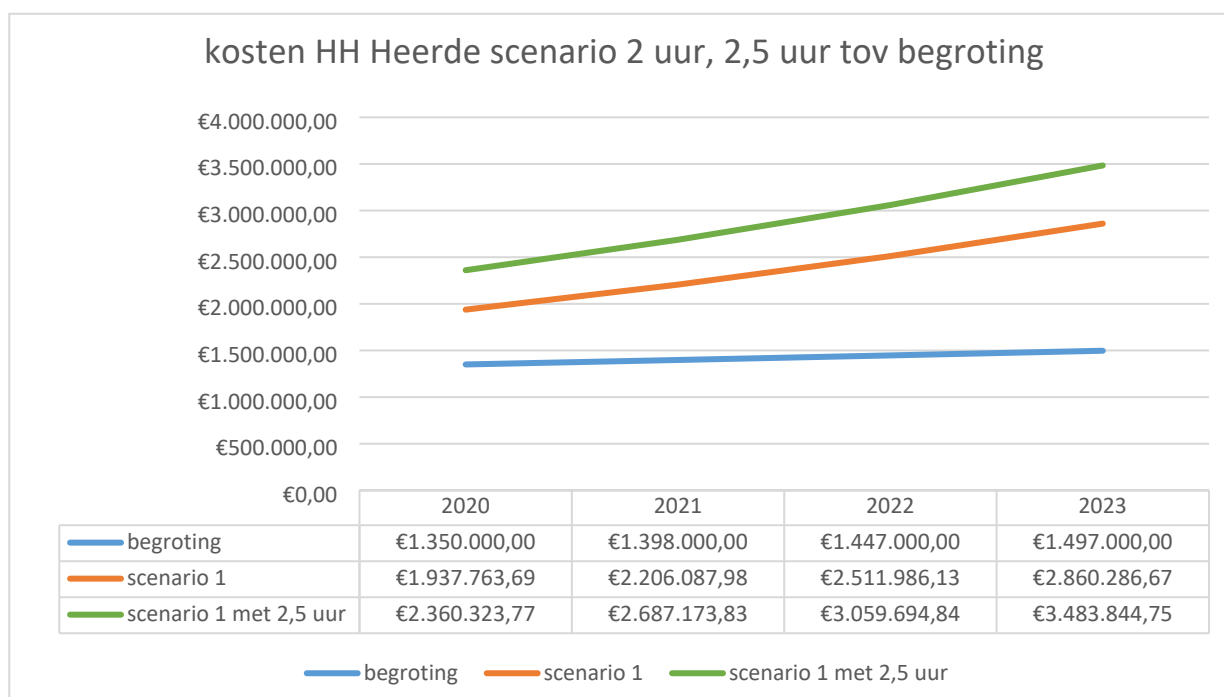

Figuur 1. Kostenstijging AVSLH Heerde, uitgaande van inzet van 2 uur gemiddeld per uur

Scenario's voorzetting huishoudelijke ondersteuning

Voor de kostenstijging in 2020 kunnen geen maatregelen genomen worden aangezien er in het lopende jaar geen wijzigingen aangebracht kunnen worden. Om met de uitgavenstijging vanaf 2021 om te gaan, zijn er vier verschillende scenario's uitgewerkt.

In deze scenario's is er rekening mee gehouden dat er per 1 januari 2020 in verband met de ombuigvoorstellen wijzigingen zijn doorgevoerd in het aantal uren dat mensen gebruik kunnen maken van de AVSLH. In 2019 was dit gemiddeld 2,5 uur per week, plus 0,5 uur mantelzorgondersteuning. Dit is met ingang van 1 januari 2020 teruggebracht naar gemiddeld 2 uur per week, met de mogelijkheid voor 0,5 uur mantelzorgondersteuning. Afspraak daarbij is dat de klant nog steeds het resultaat moet krijgen van een schoon en leefbaar huis en dat de uur inzet per leefeenheid anders kan zijn.

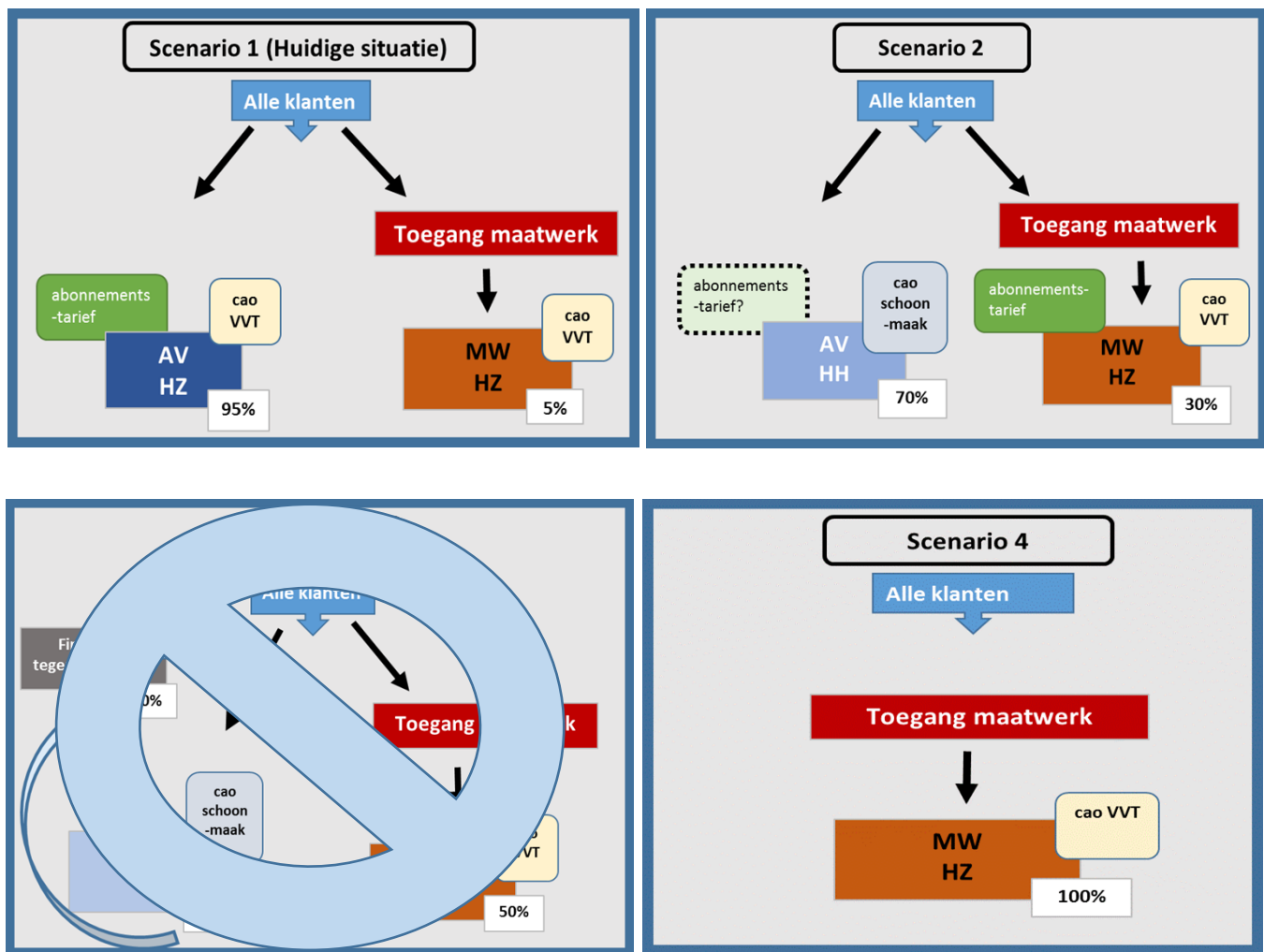

Figuur 2. Kostenstijging AVSLH vergelijk inzet gemiddeld 2,5 versus 2 uur per week.

Er zijn halverwege 2019 4 scenario's uitgewerkt:

1. Scenario 1: AVSLH via cao VVT, maatwerk via cao VVT
De situatie blijft zoals deze nu is. De AVSLH wordt ingericht en ingekocht via de cao VVT
2. Scenario 2: AVSLH via cao schoonmaak, maatwerk via cao VVT
De situatie blijft zoals deze nu is, alleen wordt de AVSLH vanuit de cao schoonmaak ingezet als iemand zelf voldoende regiefunctie heeft in het huishouden maar vanwege zijn beperkingen ze niet kan uitvoeren. In de andere gevallen (bij regieproblemen) wordt er maatwerk ingezet vanuit de cao VVT.
3. Scenario 3: de AVSLH stopt, alleen de bestaande maatwerkvoorziening (via cao VVT) wordt aangeboden voor inwoners met een beperking, die beperkt regievoering hebben over het huishouden. Inwoners met een beperking die wel regie over het huishouden kunnen voeren worden verwezen naar voorliggende voorziening (zelf regelen via de reguliere schoonmaakbedrijven, zelf bekostigen). Voor diegene die het niet kunnen betalen is er een voorziening vanuit de gemeente in de vorm van een financiële tegemoetkomingsregeling.
4. Scenario 4: De AVSLH stopt, alle inwoners met een beperking gaan gebruik maken van de bestaande maatwerkvoorziening.

Scenario 3 is recent komen te vervallen. In november 2019 heeft de centrale raad een uitspraak gedaan die aangeeft dat huishoudelijke hulp niet gezien mag worden als een algemeen gebruikelijk voorziening. Door deze uitspraak is scenario 3 niet meer uitvoerbaar.

SCENARIO 1

Huidige situatie (Invoering abonnementstarief, werknemers vallen onder cao VVT)

Voordelen

- Huidige systeem blijft zo veel mogelijk intact: minimale veranderingen voor klant (behoudt zelfde hulp) en werknemers (behouden hun baan).
- Geen veranderingen in cao.
- Intake en uitvoering voornamelijk bij uitvoerders, dus goede uitvoerbaarheid voor de gemeente.
- Gemeente blijft in control door evaluatiemoment 6 weken na aanvang huishoudelijke ondersteuning.

Nadelen

- Hoge kosten als gevolg van:
 - Jaarlijkse stijging van cao
 - Hoge uurtarieven binnen cao VVT
 - Afname ontvangsten uit eigen bijdrage van de klant
 - Verwachte toename in aantal klanten (20% in 2020, daarna 10% per jaar)

2021: per jaar circa € 250.000,00 stijging kosten per jaar (bovenop de € 600.000,00 van 2020)

SCENARIO 2

AVSLH laten vallen onder de cao schoonmaak i.p.v. cao VVT, maatwerkvoorziening via cao VVT.

De cao schoonmaak is bedoelt om schoon te maken. In dit scenario wordt de algemene voorziening alleen maar ingezet bij die inwoners die, samen met hun leefeenheid, zelf in staat zijn om regie over het huishouden uit te voeren.

Schoonmaakbedrijven komen al met nieuwe concepten voor schoonmaak thuis waarbij schoonmaak thuis gecombineerd kan worden met bijvoorbeeld klussendienst, tuinwerkzaamheden, was verzorging en ramen wassen (tegen extra betaling).

Indien er onvoldoende regiefunctie is zal er maatwerk worden ingezet vanuit de cao VVT, dus schoonmaak met aandacht voor kwetsbare inwoners.

Voordelen:

- Lagere uurtarieven binnen cao schoonmaak (ongeveer 4 tot 5 euro per uur)
- Meer werkgelegenheid binnen cao schoonmaak
- Huishoudelijke hulp (schoon en leefbaar huis) contractueel ingekocht waarmee er zekerheid is dat hulp geboden wordt.

Nadelen:

- Veel ontslagen binnen cao VVT
- Werknemers die overgaan van de cao VVT naar cao schoonmaak ervaren ongeveer 10 % inkomensdaling, kan invloed hebben op aanvragen inkomensbijstand/WW.
- Meer uitvoeringskosten bij de gemeente door indicering maatwerk.
- Weerstand bij bonden, werknemers en inwoners

2021: per jaar € 300.000,00 tot € 500.000,00 goedkoper dan scenario 1

SCENARIO 3

OP 20 NOVEMBER 2019 IS DOOR EEN UITSPRAAK VAN DE CENTRALE RAAD BEPAALD DAT HUISHOUDELIJK HULP NIET ALS EEN ALGEMEEN GEBRUIKELIJK VOORZIENING MAG WORDEN BETITELD. DAAROM VERVALT DIT SCENARIO.

AVSLH vervalt, maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp alleen voor inwoners met regiefunctiebeperkingen. Inwoners betalen hulp zelf, alleen financiële tegemoetkoming vanuit de gemeente voor diegenen die het niet kunnen betalen en wel beperkingen hebben.

Voordelen:

- Lagere kosten doordat 50% (schatting) van het huishoudelijk werk over zal gaan naar maatwerkvoorziening en andere 50% zal door inwoners zelf geregeld en betaald wordt.
- Lagere kosten omdat klanten zelf hulp betalen, alleen financiële tegemoetkoming vanuit de gemeente voor diegenen die het niet kunnen betalen.

Nadelen:

- Meer uitvoeringskosten door indicering maatwerk.
- Veel ontslag bij huidige aanbieders (50% van huidige personeel).
- Weerstand vanuit inwoners.
- Juridisch kan dit tot complicaties leiden. Indien deze werkwijze door rechtspraak wordt tegengesproken vervalt de gemeente in scenario 4 (duurste scenario).

2021: € 900.000,00 tot € 1.300.000,00 miljoen goedkoper dan scenario 1

SCENARIO 4

ASVLH vervalt, alle inwoners met een beperking in huishoudelijke werkzaamheden kunnen gebruik maken van de bestaande maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp.

Voordelen:

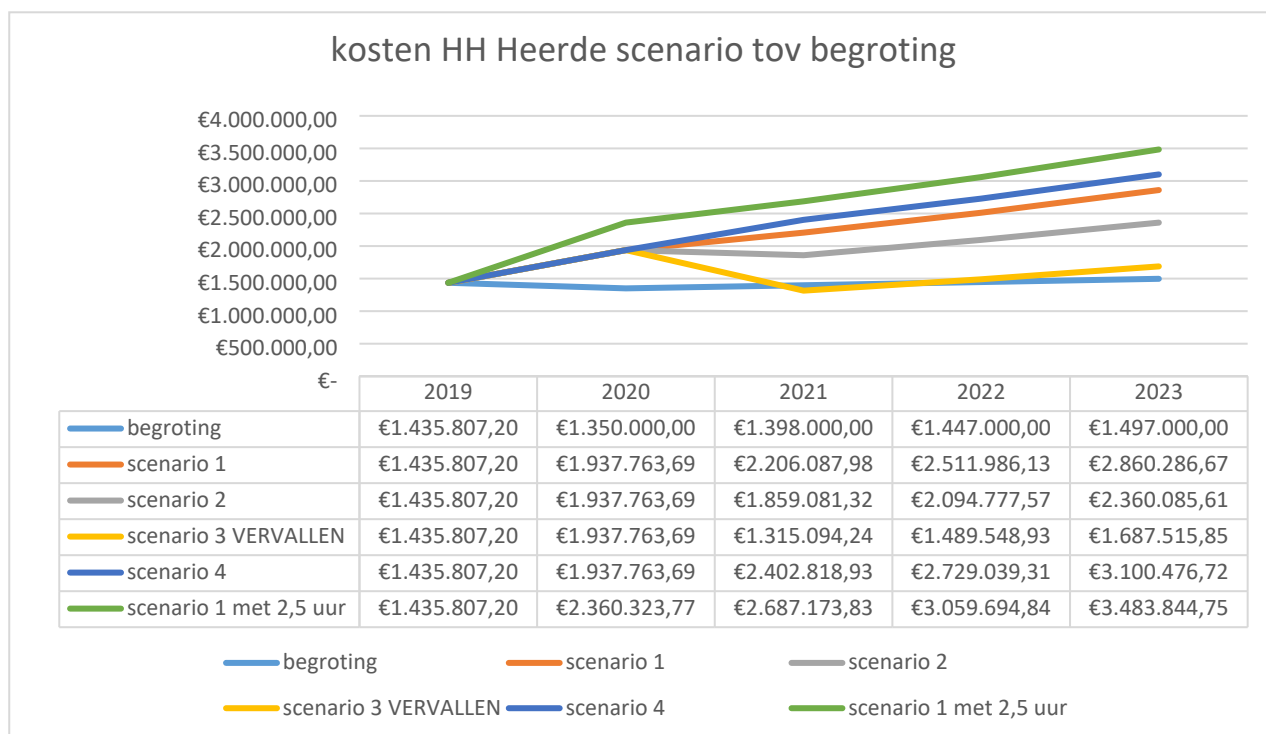
- Werknemers kunnen binnen cao VVT blijven werken
- Klanten kunnen zelfde klanten behouden
- Gemeente is vanaf begin in control doordat men toegangsbeoordeling zelf uitvoert.

Nadelen:

- Hoge kosten voor toegangsbeoordeling maatwerk en toename aantal Bezwaar & Beroep zaken.
- Hoge kosten door stijgende cao, en stijging klanten (zie huidige scenario)
- Naar verwachting meer inzet van huishoudelijke ondersteuning omdat men zich kan beroepen op recht op ondersteuning.

2021: € 190.000,00 tot € 230.000,00 duurder dan situatie 1

Financieel overzicht scenario's:

overzicht uitgaven per scenario HH Heerde t.o.v. begroting

